

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponta egy — országgyűlés alatt több — nagy regáliven. Előfizetési díj a folyó év hátra levő 6% havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben. — Előfizethető Budán, a kiadóhivatalban (vár, Fortuna-utca, Jálics-ház 132 sz. a. m. k. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalainál. — A szabott díjú hivatalos hirdetmények és csatolmányok után a szokott beiktatási és felvételi díjak fizetnek. A meg nem szabott díjúk hasábsoráért 5 p. k. vételik. Mellyekért eddig díj nem fizetett, ezután is díjmentesek maradnak. Magánhirdetéseket nem vétetnek fel.

I.

A' belügyminister előterjesztésére rendelem a' mint következik:

1. Bács-Bodrogmegye főispánját, Rudics Józsefet, jövődöbeli alkalmazhatóságának fentartása mellett, hivatalától felmentvén, helyébe főispánul Horváth Antalt nevezem ki.

2. Jelen rendelet végrehajtásával a' belügyminister bizatik meg.

Budapest, július 25. 1848.

István nádor k. helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

II.

A' belügyminister rendeletet bocsátott Vukovich Sebők kir. biztos és a' bácsi, torontáli főispánokhoz, miszerint mind azon rácz helységek fegyvertessenek le, mellyek bár nyugodtak, de bizodalmat bennök helyezni nem lehet. Sőt még azon vaseszközök is szedessenek el, mellyek fegyverül használhatók. Továbbá: lőpor 's golyó a' kereskedőknél fogaltassék le, 's ára megfizettetvén, ugy ez, mint minden elkobozott fegyver azon községek lakosai közt osztassék ki, mellyek a' törvényes rendnek és kormánynak hivei maradtak.

III.

Bács, Torontál, Csongrád, Csanád-megyéknek, Zombor, Szabadka, Szeged, Ujvidék kir. városoknak.

Miután az ország alsó részeiben a' lázadó a' törvény szavára nem hajolván, az alkotmányos hatalomnak fegyverrel állanak ellent; miután a' pártütők táborainak elnyomására hadierőt kell alkalmazni; miután e' rendkívüli viszonyok megkívánják, hogy ugyanott részint a' tábor támogatására, részint elkesztésére, részint a' polgári intézkedések kellő vezérlésére rendkívüli polgári hatalom alkottassék; Bács, Torontál, Csongrád, Csanád-megyékben, Zombor, Szabadka, Szeged, Ujvidék kir. városokban királyi biztossá Szentkirályi Mórictot nevezem ki, adván neki rendkívüli hatalmat egy részről a' tábori főhadparancsnokkal egyetértőleg munkálkodásra, más részről a' polgári és büntető ügyekben minden olyan intézkedések tételére, jelesen a' rögtönítélő bíróságok megalakítására, mellyek által a' pártütés elnyomása, a' béke helyreállítása biztosítottatik. Melly hatalomnál fogva nem csak megrendelheti mind azt, a' mi a' tábor szükségére és biztos munkálkodására okvetlenül megkívánatik, hanem a' hanyagul teljesítő hivatalbeliket hivatalaiktól is felfüggesztheti, és másikat helyettesíthet, ugy és akképen, a' mint jónak, czélszerűnek és sükerre vezetőnek itéli.

Minélfogva önöknek ezennel meghagyom és parancsolom, hogy a' nevezett királyi biztosnak mindenben engedelmeskedni hazafiai és tartozó kötelességüknek ismerjék. Különbösen sem cselekedvén.

Budapest, július 24-kén 1848.

István, nádor 's királyi helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

IV.

Szentkirályi Mórictot főkapitány és királyi biztosnak.

Miután a' kormány azon ószinte törekvése, hogy az ország alsó megyéiben fellázadtakat békes uton lecsilapítsa, sikertelen maradván, a' belső háboru elkerülhetlenné vált; miután különösen Bács, Torontál, Csongrád, Csanád-megyék már váltak és még válhatnak a' csata színhelyévé; miután kell, hogy a' hadviselésnek segédelmére rendkívüli polgári hatalom állítottassék, melly a' polgári szempont alá eső ügyeket teljes hatalommal intézze és igazgassa, 's eképen a' tábori főparancsnok és a' királyi biztos közös czélra egyetértőleg teljes hatalommal munkálhassanak: tekintetbe vevén azt, hogy őnt, hazafiai áldozatkészsége ép akkor vezeté a' bácsmegyei táborba, midőn a' királyi biztosi mnnkálást sikerrel csak a' táborból és fegyveres erő élén intézhető, őnt mind ama megyékre 's királyi városokra és kerületekre nézve teljes hatalmu királyi biztosnak nevezem ki. Őnt egyébiránt mint teljes hatalmu királyi biztost, a' következőkép utasitom.

1-ször. A' tábor főparancsnokával közösen és egyetértőleg munkálkodik, és a' mennyiben a' sorkatonaság és a' nép közt némi bizalmatlanság látszik lenni, a' kölcsönös bizalomnak táplálására, megerősítésére, biztosítására, vagy a' táborban vagy a' tábor körül leend, és hadi erőket lelkesítendi.

A' katonai mozgalmakra nézve az ide zárt rendelethez fog alkalmazkodni.

2-szor. Vukovich Sebők, királyi biztossága Aradra, Te-

mesre, Krassóra nézve megmaradván, vele egyetértőleg fog cselekedni.

3. Török Gábor polgári biztos és a' több polgári biztosok a' kijelent körben, öntül veendik a' rendeletet, gondoskodván hiven, hogy harcosaink fogyatkozást semmiben ne szenvedjenek.

4. Bácsban főispánul Horváth Antal ur neveztetvén ki, magát vele érintkezésbe teendi, és vele rendelkezendik.

5. Felügyelend, az ide zárt rendelet értelmében, hogy a' gyanus helységek lakosai teljesen lefegyvereztessenek.

6. A' folytonos és gyors közlekedés fentartása végett intézkedni fog, hogy a' tábor és Budapest közt lovas emberek legyenek, éjjel és nappal készen, kik által minden hirt és levelet gyorsan és biztosan megkapjunk.

7. Figyelmeztetem, hogy a' fegyverrel kellőleg el nem látott nemzetőrök némely századjai a' gyanus helységek megfékezésére sikeresebben használhatók, mint a' nyilt harczra, és ez intézkedés által a' rendes katonaság mozgásait mind könnyíteni, mind biztosítani lehet.

8. Különösen Bácsban végére járand annak, miképen teljesíté a' tisztikar köteleességét, felhatalmaztatván, hogy a' hanyagokat felfüggesztesse hivatalaiktól, és másokat helyettesíthessen.

9. Ujvidéken a' tisztikar ellen panasz adatván be, mint-hogy törvénytelenül választott meg, az iratokat átvevendi Csernovics Pétertől, és ha helyét látandja, új tisztválasztást nem csak rendel, hanem azt azonnal is végrehajtatja.

10. Az iderekesztett közlöny 44-ik számában közlött rendeletben ki vannak jelelve a' hadi törvényszék elébe tartozó esetek; a' mellyek ide nem tartoznak, hanem a' nevezett megyékben is kihirdetve levő rögtönítélő szabály alá esnek (ide mellékelem a' közlöny 8-ik számát), azokra nézve a' törvényszékeket ön fogja megalakítani.

E' részleteken kívül, általában véve, felruházom teljes hatalommal, hogy mindent tegyen és tehessen a' mi a' tábor különböző osztagjai közötti kölcsönös bizodalom helyreállítására, a' tábor kellő ellátására, és a' mi a' czél, a' törvényes béke és rend visszaszerzésére megkívánatik. Erre való nézve a' mint egy részről fogja a' főparancsnokot figyelmeztetni minden olyan tette és viseletre, mi netalán a' katonaság egyéneinek részéről gyanura és egyenetlenségre adna alkalmat, követelvén az illetőnek megbüntetését, ha tiszt felfüggesztése is, ugy más részről a' törvényhatósági tisztviselővel szabadon rendelkezik, a' hanyagokat 's engedetleneket felfüggesztheti, 's másokkal pótolhatja. Hogy a' tábor fogyatkozást ne szenvedjen, rendkívüli módok alkalmazásával is eszközli. Senkiét el nem veszi ingyen, de az álladalom nevében és rovására, nyugtatvány mellett, mindent átvesz mire a' tábornak szüksége van.

Rendkívüli hatalmának czélja: a' törvény uralmát, a' békét és rendet helyre állítani, mennél kevesb áldozattal, mennél kíméleteseb módon és eszközökkel, de minden áron helyre állítani, ha az eszközökben válogatni nem lehet.

Budapest, jul. 24. 1848.

István, nádor 's királyi helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

V.

Pest, Tolna, Baranya, Fejér, Bács, Szerém, Verőcze, Torontál, Csongrád, Heves-megyék és Szeged kir. városai elnökeihez.

Az alsó vidékeken kitűtő lázadás elnyomása tekintetéből a' Dunán és Tiszán ezután egy „Mészáros“ nevű hadi gőzhajó is fog járni; minélfogva ezennel felszólitom őnt, hogy azon helyeken, hol az emített gőzhajó kikötend, ennek számára, jó tüzi fát elegendő mennyiségben tartasson készen, mellyből a' hajós kapitánynak nyugtatvány mellett, annyilyeszen átengedendő, mennyit szükségéhez képest kívánand.

Ezenkívül a' Duna mentében eső községek előjáróinak tegye ön szoros kötelességökké, hogy ha velök a' hajóskapitány értekezni kívánand az alsóbb ranguak személyesen, a' felsőbbek pedig biztosuk által azonnal jelenjenek meg a' hajófedvényen, 's a' hajós kapitánynak azon tárgyakban, mellyekben kívánandja, kellő felvilágosítást adva, neki mindenben segédkeztetjen nyujtsanak.

E' rendeletem gyors végrehajtását önnek szoros kötelességévé teszem, mert az említett gőzös e' napokban már meg fog indulni.

Kelt Budapest, július 21. 1848.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

Ó cs. kir. fensége Magyarország nádora 's kir. helytartója a' felelős magyar hadügyminister előterjesztésére 6 cs. 's apostoli királyi felségének f. évi junius 26-ról kelt legkegyelmesebb rendeleténél fogva Gombos László székely huszárezredbeli őrnagyot 's nagyszabeni főhadparancsnoksági segédet számfelveti alezredesnek, 's a' hadügyi tárczához az erdélyi szak főnökének kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

Palóczy László Thurszky 62-dik sz. magyar sorgegyezredbeli százados „Mészáros“ hadigőzösön az összes személyzet főparancsnokának, Orsonics Gáspár honvédi tüzérhadnagy ugyanott honvédi tüzérség parancsnokának, Lehmann János hajóskapitánynak, Terbócs Ferencz őrmester a' Don-Miguel ezredben másod osztályzatú alhadnagy a' hadügyministerium által kinevezettek, Nagy Károly pedig Hannoverkirály nevet viselő huszárezredbeli százados, mint teljes sérvü jul. 1-ső napjától kezdve a' rendes nyugdíj mellett nyugalomba helyeztetett.

Az igazságügyi miniszer től.

Az igazságügyi miniszer előterjesztésére a' fumei váltó és kereskedelmi törvényszék elnökévé Paur Károly Antal — ugyanazon törvényszék ülnökévé Celebrini Kelemen urak nevezettek ki. — Kelt Budapesten, július 25-én 1848.

Főherczeg nádor királyi helytartó 6 fensége előterjesztésére, tárczához az élelmezési tárgyak kezelésére tanácsosul Mannlicher Ferdinándot eddig élelmezési főtitkár a' magyar hadi főparancsnokságnál nevezte ki.

Továbbá fogalmazókat tárczához alkalmaztam Spies Adolfot és Hüttl Fidélt eddig katonai élelmezési segédek a' magyar hadi főparancsnokságnál.

Tartományi albiztossá a' soproni kerületben Kleinrath Károlyt neveztem ki.

Kelt Budapesten, július 25-én 1848.

hadügyminister
Mészáros Lázár.

Rendelet *)

Minden törvényhatóságokhoz!

Az utóbbi időben kiindított nemzetőrseregnek felállításánál tapasztalatlanságból nem úgy jártak el némely hatóságok, a' mint az czélra vezető volna. — Aggastyánok, beteges emberek, gazdasági, családai gondokkal tulterhelt egyének, szinte a' kiindulásra kényszerítettek. — Hasznos hadi szolgálatokat főképen csak azoktól lehet várni, kik szinte testi erőjökre, mint a' hadgyakorlatban nyert kiképzésre, az illy terhes kötelességek teljesítésére alkalmasok. — Hogy tehát ne kellessék azon kellemetlen helyzetbe jönni, hogy a' már kiindított nemzetőrseregeket, vagy egészen, vagy részletesen haza kell küldeni épen akkor, mikor már néhány hetekig tartó táborozás által hadi szolgálatra elkészültek volna — ezennel rendelem, hogy azelőtt, mint a' törvényhatóságok nemzetőrseregeiket kiindítanak, tegyenek ide sommás jelentést:

a) Hány összeirt nemzetőr van a' megyében vagy városban.

b) Mennyi van némileg kiképezve és felfegyverezve.

c) Hányat lehetne önkinteseket (vagy már hosszabb szolgálatra alkalmasakat) kiindítani.

Ha majd ez a' jelentés ide érkezik, innen fog kimenni a' rendelet, mikor, mennyien, és mere induljanak, a' hol egyszerű mind a' szükséges intézkedések meg lesznek téve.

Még egyre teszem figyelmesekké a' hatóságok előjáróit, a' kiindulásoknál kellő figyelmet fordítsanak arra, hogy ne mind a' megye, vagy más hivatalnokok, posta-, só-, uradalmi tisztak, lelkészek orvosok 'sat. késztesse az előjövetele, mert hisz az illy nyilvános tisztviselőkre a' hatóságokban, a' kormányzás rende, egészségi szempontból, lelkeszeti 'sat. tekintetből, nagy szükség van.

Pesten, július 25-én 1848.

hadügyminister
Mészáros Lázár

Kivonat.

B. Hrabovszky altábornagy folyó hó 18. ról kelt jelentéséből.

Valamint a' minap Karlovicznál véghezment csatában részt vett egész sereg kitűnő magaviseletéről méltányos elismerésemet nyilvánítottam, ugy nem mellőzhetem el, hogy azon csatában részt vett egyesek kitűnő tetteikről is dicsérettel megemlékezzem.

Valódi örömet okoz nekem, személyes meggyőződésemmel fogva nyilváníthatom, hogy ezen ütközetben az ezredestől le-

*) Minden hírlapszerkesztők kéretnek e' rendeletet legközelebbi számukba felvenni.

felé, minden egyén egymással vetélkedve tett kötelességének eleget; különösen pedig a tisztek illető csapatjait lelkesítő példával tüzeltek.

Dicséretet érdemel különösen báró Stein mérnökarszázados, Appel százados és ideiglenes századparancsnok, Elsner százados, Collig főhadnagy, s végre Veinhegst hadnagy, ki ez alkalommal terhes sebet kapott. — A legénység közül az őrmestertől lefelé, Gáspár őrmester egy már 35 évet szolgáló veterán, Tóth István tizedes, ki szinte balkezén egy lövést kapott, s ezenkívül Kortsmár tizedes. — Mindnyájan Don-Miguel-vezérből.

Nemzeti gyűlés.

Előleges közlés a felsőház július 26-dikán tartott üléséről.

A felsőház július 26-án d. e. 11 órakor rövid ülést tartott. A jegyzőkönyv felolvasása után gr. Batthyány Kázmér baranyai főispán megyéje helyzetéről és az ellenség közellétééről fogva Innsbruckba menendő küldöttséghez a tagságot el nem fogadhatván, új választás történt, s egy tag helyett három rendeltetett a küldöttséghez; legtöbb szavazatot nyertek gr. Festetics Thassilo, Úrményi Ferencz és gr. Rhedey János, kik — noha általános többséget egyik sem nyert — a ház közmegegyeztetével a küldöttséghez tagokul rendeltettek, s ekinth a felsőházi küldöttség 16 tagból álland. — Némely az alsóház küldöttségével érintkezést és az ülések tartását tárgyaló intézkedések után a ház 12 u. eloszlott.

Előleges közlés a nemzeti képviselők július 26-diki üléséről.

A tanácskozási rendszabályok iránt 30 tag által módosítás nyújtatván be, az indítvány a jövő lérele hasznosított el. A pénzügyminiszter úr törvényjavaslatot nyújtott be az alsómagyarhoni kincstári javakra teendő magyar telepítésekéről, különös figyelemmel a székelyekre, mely javaslat benyújtása közörművel fogadtatott. A ház elhatározta, hogy minden osztályból két tag küldetvén ki, ezek együtt egy a had- mind a pénzügyminiszterektől a katonakiállítás s pénzügyi tárgyokban a szükséges felvilágosításokat az osztályokbani előterjesztés végett átvesszék. A Hunfalvi Pál által benyújtott törvényjavaslat, — a felső táblának a képviselő táblávali viszonyairól, — ez uttal elmozdítottván, ennek folytán Madarász László a főrendi ház megszűntetéséről törvényjavaslatát visszavette. Madarász Lászlónak a képviselővé választott hivatalnokketős fizetése miképen leendő rendezéséről törvényjavaslat, nemkülönben Kállai Ödön indítványa — a zsidók tökéletes emancipációjáról — tárgyalás végett az osztályokhoz utasított. Bogdanovich Vilibald indítványa — a zágrábi püspöknek, káptalanak és auranai perjelnek Torontálmegyében fekvő birtokai zár alá vételéről — elmozdított. Szaplonay József indítványa — a Galiciából felsőbb engedelem nélkül hazatért Württemberg nevet viselő lovas század iránt, — a hadügyminiszter úrnak ez ügyben már ez előtt adott kimerítő válasza után bővebb tárgyalást nem igényelt. — Holnap biztományi ülések tartatnak, miért nyílt ülés nem lesz.

Vil-i ülés a felsőháznál, július 25. reggeli 9 órakor.

Előlk. (B. Perényi Zsigmond alelnök.) Szabályaink szerint, legelőször az utóbbi ülés jegyzőkönyve fog olvastani.

Sárközy. (Jegyző.) Olvassa a jegyzőkönyvet.

Előlk.: Tisztelt felsőház! Szükségessé tévé a mai ülés tartását annak tudata, hogy az alsóháznál elhatározottat, miszerint ő felsége tiszteletére, s közünkbe való meghívására küldöttség fog menni. Ezen tiszt. felsőházban e részben a minap indítvány tétetett egy igen érdemes tagtársunk b. Wesselényi által; de akkor elhalasztott az ez iránti intézkedés mindaddig, míg a ház bizonyos tudomásába jönnék, vajjon az alsóház e tekintetben miként gondolkozik. Az elnöki hivatal értesült arról, hogy épen ma tárgyalja az alsóház az Innsbruckba küldendő követek elválasztását; kötelességemnek tartottam tehát ezt előterjesztani, s felhívni a tiszt. házat, méltóztatnának e részbeni szándékukat kijelenteni. Kivánnak-e színté Innsbruckba küldöttséget küldeni? (Felkiáltások: minden esetre!) Legelő lenne tehát, meghatározni, milyen számmal menjenek a küldöttek? (Általános felkiáltás: tizenkettő!) A második az volna, miszerint méltóztatnának a választási módot meghatározni, kivánnak-e sorshuzást vagy választást? (Választást!) Méltóztatnának tehát tizenkét nevet cedulára írni s beadni. Radvanszky (Jegyző.) Én azt gondolom, hogy az ilyen deputatio megválasztása nem történhetik azon az úton, mint a választás különben szokásban van, s a mint a szabályok magukkal hoznák. It mindenekelőtt azt kellene megidni, ki akar menni; mert megválasztatnának többen olyanok is, kik nem mehetnek. Azt gondolom tehát, hogy illy rendkívüli esetben legjobb volna, ha valaki egy propositiót tenne, s felolvassá azon tagokat, kiket ezen küldöttségre javasolna.

B. Wesselényi Miklós: Annak helyébe, ki nem akar menni, más választassék.

Radvanszky: Csak hogy akkor háromszor, s négyszer is fog kelleni választani.

B. Wesselényi Miklós: Semmit sem tesz.

Előlk.: Mindenekelőtt, minthogy már a mulkor szóba hozott, bátor vagyok a tiszt. felsőházat megkérdeni, vajjon kívánja-e, hogy azon küldöttség, mely a választatot nádor ő felségének át fogja nyújtani, tegyen arról jelentést, miszerint a ház Innsbruckba küldöttséget nevezett? (Tegen.) Ő felsége a küldöttséget 11 órakor fogadja.

Gr. Pálffy József: Mindenesetre az elnök tegyen ez iránt nádor ő felségénél jelentést; minthogy a nádor alkalmasint előbb fog Innsbruckba érkezni, s így tudathatja majd ő felségével, hogy küldöttség fog menni (Helyes!)

Előlk.: Ha ez a tiszt. ház határozata, úgy azonnal meg fogom izenni az elnöknek a ház ebbeli kívánságát. (Helyes! Szavazzunk.)

Radvanszky: Szavazó 58 van.

Előlk.: Az általános többség tehát 30.

A szavazás megtörténtével:

Radvanszky: 13-an nyertek általános többséget e sorban: gr. Majláth Antal 56, a herceg primás 54, gr. Zichy Ödön 54, gr. Andrássy Gyula 48, gr. Károlyi György 42, gr. Ráday Gedeon 40, gr. Batthyány Kázmér 37, gr. Degeffeld Imre 37, gr. Szapary Miklós 37, gr. Károlyi Lajos 35, gr. Teleky Sándor 34, gr. Andrássy Manó 33, gr. Zichy Edmund 32 szavazattal.

Gr. Károlyi György: Talán jó volna még egyet megvá-

lasztani, mert egyik vagy másik az elválasztottak közül el lehet foglaltatni, vagy bármiként akadályozva. (Helyes!)

Marczibányi: A 14-ik az lehetne, ki a 13 elválasztott után legtöbb szavazatot nyert. (Helyes!)

Radvanszky: Az tehát gr. Nákó Sándor. (Jól van!)

Előlk.: E szerint tehát, a küldöttség a következő 14 tagból fog állani. (Elnök felolvassa a 14, fentebb elősoroltak neveit.)

Madocsányi Pál: Ez az első eset, hol az új törvény után mind a két ház közös választmányt küld; szükséges volna tehát, valamit határozni az elnökség iránt. Vagy várjuk meg a képviselőház eziránti intézkedését, vagy itt kellene valamiképp e részben intézkedni mind az elnök, mind a szónokra nézve. Vélekedésem szerint legcélszerűbb volna, ha ezen választmány, mely úgy is közösen fog ő felsége elébe járulni, önmaga választaná a maga kebeléből az elnököt és a szónokot. Egyébiránt a minap kimondottat, miként a ház minden alkalommal tudni akarja, mi mondatik nevében? Minthogy azonban ezen küldöttség nem csak a felsőháznak, hanem Magyarország összes törvényhozó testének választmánya, bájos volna ez esetben a tartandó beszédet itt előleges vizsgálat alá venni; mert megtörténhetnék, hogy némely kitételekben az alsó-, s némelyekben a felsőház akadna fel. Legcélszerűbb volna tehát, minthogy a küldöttség az összes törvényhozó testet fogja képviselni, s egy összes akaratból kifolyó kérelmet fog urunk kiralyunk elébe terjesztani, legcélszerűbb volna mondom, ha ezen küldöttség a maga köréből választaná az elnököt s a szónokot, s határozna is meg egyszerűsind, mit fog a szónok ő felsége előtt mondani.

Gr. Pálffy József: Én azt gondolom, szükséges volna tudósítani a képviselőházat, miszerint itt egy küldöttség választván, mely ő felségénél Innsbruckban tisztelegendő, s őt körünkbe meghívandó, s felszólítani, hogy színté egy illy küldöttséget válasszon, vagy ha választott, hogy ezen két választmány önmaga kebeléből egy elnököt s egy szónokot válasszon, s egyszerűsind a szónoklatot is meghatározza.

B. Wesselényi M. Én is azt gondolom, igen helyes lesz tudtára adni a képviselőháznak, miszerint óhajjuk, hogy ezen választmány a képviselőház választmányával együtt jelenjék meg ő felségénél. Mi a szónokot illeti, azt hiszem, leghelyesebb lenne, ha az alsó s felsőház választmánya együtt választana magának szónokot, vagy elnököt. — De mi a szónoklatot illeti, nem gondolhatom, hogy a képviselői ház ezt a küldöttségre bízna, vagy csak rá bízhatná is; hanem azt hiszem, hogy maga a ház fogja megosztani, s megállapítani, a mit mondatni fog. Legcélszerűbb volna tehát az ebbeli intézkedést a képviselői házra bízni, s miután ezt megtette, velünk közlené, hogy mi is a maguk észrevételeit megtehessek; s így a két ház együtt állapítaná azt meg, mit a szónok mind a két ház nevében mondani fogna. Azt gondolom célszerűnek; mert nem hiszem, hogy a képviselői ház rá állana, s nem hiszem, hogy rá állhatna is arra, hogy a választmány maga határozza el azt, mi nevében mondatik. Minthogy az van elvül felállítva, hogy soha semmi biztományt egyebet a ház nevében ne mondjon, mind a mit a szájába adtak, mint pedig ki által adatnak a szavak a szónok szájába? Nem más, mint a ház által. Azért sem nem fogják a választmányra bízni, sem nem bízhatják, hogy határozza el, mi mondatssék ő felsége előtt; hanem az alsóház maga fogja azt tárgyalni, s a miben megállapodott velünk közleni. Így léte-sülhetne aztán közös megállapodás.

Gr. Károlyi György: Azt hiszem, ez ellen nem lehet észrevétel. S így nem volna egyéb hátra, mint hogy ebbeli intézkedésünk, vagy határozat, vagy izenet által az alsóházzal tudassék; mert első eset levén, igen jó volna az ebbeli eljárást tökéletesen elhatározni.

Radvanszky: A szabályokban ben van, hogy a ház, határozatát a jegyzők által tudassa; ezen határozatot is tehát az alsóházzal a jegyzők által kellene tudatni; de ha méltóztatnak parancsolni, nunciumot is lehet küldeni. (Nem kell!)

Gr. Pálffy József: Én egy határozatot kívánnék, melyben kimondatik, hogy a választmányt kiküldjük. Ennek következtében a képviselőház is alkalmasint határozat által fogja velünk közleni, miként a maga kebeléből színté egy választmányt küldött ki, mely Innsbruckban ő felségéhez járuland, s egyszerűsind az elnök választása iránt is fog intézkedni. Ezen intézkedéséhez képest az alsóháznak, mi hasonlag fogunk majd intézkedni. Egyébiránt nem hiszem hogy valami különösséget fognának mondani ő felségének, mint azt hogy jöjjen ide körünkbe. Nem akarok tehát ennek vitatásába belebocsátkozni, mert nem hiszem, hogy ott is diplomatikus vitaközlésekbe fognának ereszkedni.

B. Wesselényi Miklós: De én igen nagy fontosságot helyezek nem csak minden szóban, hanem minden betűben is, mely ő felsége előtt mondatni fog; s nem csak azt kívánnám, hogy a küldöttség elnökének szájába adassék az, mit mondatni fog; hanem szeretném mindazt le köztájni, hogy a hangot, s a tonust is előre meghatározhatnánk, melyel mondatni fogja. Nagy fontosság van ebben, mert könnyen megtörténhetik, hogy egy pár igen ártalmas szó is mondatnának; mit ugyan nem teszék fel, de jónak tartom, a legrosszabb eset ellenébe is előre intézkedni; annál is inkább minthogy az, mi a küldöttség által mondatni fog, egész Europa előtt tudva lesz. Azt gondolom tehát, hogy határozatilag igenis tudassuk a képviselőházzal azon ténny, miszerint küldöttséget választottunk, s azt, miként óhajtuk, hogy az alsóház küldöttsége a miennkel együtt menjen ő felségéhez. S harmadszor: óhajjuk, miszerint a közös választmány magának szósóliot vagy elnököt válasszon; mert szószó, elnök, vagy vezető, ez előttem mindegy. Arról is kell határozni, vagy felszólítani ez iránt az alsóházat, hogy külön legyen-e elnök, s külön egy szónok is? Én a szónokban helyezem a fontosságot, s kivánnom, hogy az mindenesetre a közös küldöttség által választassék. Már mi a szónoklatot, e kérdésben a legnevezetesebb pontot illeti, e tekintetben határozatilag kell közölnünk a képviselő házzal azon szándékot, miszerint azt maga a ház által kívánnók megállapítani, s a megállapodást velünk közölni.

Gr. Pálffy József: Ugy hiszem, legjobb volna megvárni a holnapi napot, akkor meg fogjuk tudhatni, hogy miként intézkedett e részben a képviselőház; s ennek következtében fogunk majd mi is intézkedni, minthogy előlegesen határozni úgy szólni lehetetlen. Mert ha majd a mi határozatunk a képviselővel ellenkezébe jö: akkor mit csinálunk? Két külön választmány, két külön elnök alatt fog menni két küldöttség? Ez nem jó lenne! Kivánnám tehát az intézkedést a holnapi napra halasztani.

Madocsányi Pál: A szerint mit előttem szólott pozsonyi főispán úr mondott, nem kellett volna a küldöttség választásába sem belebocsátkozni; mert mindeddig még azt sem tudjuk diplomatie, hogy a képviselőház küldöttséget választott-e vagy sem? minthogy pedig választott s mi is választottunk tehát kell valamit mondanunk, mert másként inconsequentiaba esünk. Vélekedésem szerint határozatilag ki kellene mondanunk, hogy kívánnók egy küldöttséget Innsbruckba küldeni, a mely kéri meg ő felségét, hogy lakását ide áthelyezni méltóztatnak. Mondatnék ki továbbá, miszerint óhajtásunk az, hogy ezen küldöttség a képviselőház küldöttségével együtt járjon ő felsége elébe. Végülre kivánnom, hogy az elnök s szónokválasztására nézve a két küldöttség intézkedjék; s hogy az, mi a szónok által mondatni fog, az alsóház által megállapítván, velünk közöltessék.

Radvanszky Pál: A pozsonyi főispán véleményében nem

osztozom, mert itt már többé szó nem lehet arról, mit leszünk teendők? Mi a deputatiót megválasztottuk, s ha a képviselői tábla színté választ egy küldöttséget, úgy ez a miennkel egybe olvadhat; de ha nem is választana, a miennkel még is, miután már megválasztottuk s kiküldöttük, ő felségéhez minden esetre, mennie kell. Erről tehát szó nem lehet. A kérdés csak az: kell-e ezt az alsóházzal tudatni? Igen is, mindenesetre. Az alsóházzal tudatni kell, miként B. Wesselényi barátom említé, hogy a felsőház egy Innsbruckba menendő küldöttséget választott, s óhajja, miszerint az alsóház is, egy küldöttséget nevezzen ki, e két küldöttség egybeolvadjon, s együtt elnököt és szónokot válasszon; s végre tudatni kell, miként kívánjuk, hogy az, mi a szónok által mondatni fog előre meghatározassék. — Csak az volna már most a kérdés: vajjon szóval fogja-e mind ezt a felsőház az alsóházzal tudatni; vagy határozat által? Ha határozat kívánatik, úgy azonnal fellehetne azt tenni s hitelesíteni is; ha pedig szóval kívánja a ház tudatni, úgy a jegyzőség bizassék meg a végett. (Többen: szóval!)

B. Wesselényi Miklós: Semmit sem szóval! Ezen közlés is a ház nevében történik, a ház pedig senkit meg nem biz nevében szólhatni; hanem maga teszi, vagy tételi azt. Azt hiszem, hogy ezen határozatot azonnal röviden fel lehetne tenni, azután felolvasni, hitelesíteni s az alsóházzal át küldeni. Egyébiránt az előttem szólókkal teljesen egyetérték, s noha a képviselői ház fontosságát elismerem, még is azt gondolom; hogy határozatunkat annak eljárását felfüggesztani, helyzetünkhöz nem illenék. Nekünk is van, s kell lenni, nézetünk s akaratunknak. Mi a küldöttséget megválasztottuk, annak teendőit is elhatároztuk, s most mind ezt az alsóházzal közöljük; ha netalán ott valamely nézetünkkel ellenkező határozat hozatnék: ez határozatunk megváltoztatására elegendő ok nem lenne. S így előttem szóló Madocsányi s Radvanszky főispán urak véleményén vagyok. Egyébiránt azt mindenesetre kívánnom, hogy azt, mit a küldöttség szónoka mondani fog, a képviselői ház kidolgozván velünk közölje.

Előlk.: Ez a megállapodás? (Igen!) A határozat tehát abban áll: hogy a felsőház előlegesen is szükségesnek tartotta a maga köréből egy 14 tagból álló küldöttséget választani, s Innsbruckba azon utasítással küldeni, hogy a felsőház nevében ő felsége kiralyunk előtt tisztelegjék, s őt hódoló tisztelettel felkerje, hogy minelőbb körünkbe jöjjen. Egyébiránt pedig hogy ezen határozata a háznak, a jegyző által írásba tétetvén, az alsóházzal közöljék. — Már nem tudom: méltóztatnak-e abban megegyezni, hogy a midőn ez az alsóháznak kijelentetik, felhivassék e egyszerűsind az alsóház is, hogy a maga köréből színté egy küldöttséget nevezzen ki, s hogy azon küldöttség a felsőház küldöttségével egyetértőleg járjon el a dolgotban? — vagy azon vélekedésben van a ház, hogy ezen határozatot az alsóházzal csak egyszerűen tudatni kell? Méltóztatnának ez iránt nyilatkozni.

Gr. Károlyi György: Azt tartom, hogy a határozatot az alsóházzal tudatni mindenesetre a maga rendén van; de egyszerűsind fel kell szólitanunk az alsóházat, hogy válasszon a maga köréből színté egy deputatiót s a két küldöttség együtt járjon ő felsége legkegyelmesebb színe elébe. S nem tartanám jónak, ha az alsóház külön deputatiót küldene, s külön elnök, s külön szónokkal jelenjék meg ő felsége előtt; annál kevesebb, minthogy megvagyok győződve, miszerint jelenleg a két tábla közti ellenségeskedés semmi ok nincs.

B. Wesselényi Miklós: Miután tudjuk, hogy az alsóházban ez iránt indítvány tétetett s lelkesedéssel fogadtatott: nem találnám a maga helyén lenni, miszerint mi most hívjuk fel az alsóházat, hogy azt tegye, — mert már is tette. Az elnöki előadásra vagyok bátor mondatni, s azt felelni, miszerint ezen határozatunkban, mely jegyzők által papírra tétetik, kifejeztessék az, a mit tettünk; s télessék hozzá, miszerint meg vagyunk győződve, hogy hozott határozata szerint az alsóház is, egy illy választmányt a maga köréből ki fog küldeni. Tul vagyunk már azon korszakon, midőn pedantice csak azt gondoltuk tudhatni, a mi irásban diplomatie közölte-tett. Tudjuk, hogy az alsóházban egy küldöttség kineveztetése iránt indítvány tétetett, s lelkesedéssel fogadtatott; s tudjuk, hogy most a képviselőháznál választás történtik. Mondhatjuk tehát, miként megvagyunk győződve, hogy az alsóház, kebelében hasonlóul kinevez egy választmányt; s mondjuk továbbá, miszerint óhajjuk, hogy az a miennkel együtt járjon el tiszteben; s hogy óhajtunk továbbá, miszerint ezen egybeolvadt küldöttség válasszon magának elnököt s szónokot; s hogy ezen kettős választmány szónoka által az egész törvényhozó test nevében mondanó beszéd az alsóház által feltétetvén s megállapítván az velünk közöltessék. Ezeket kellene röviden papírra tenni.

B. József Miklós: Megvallom, jobban szeretném, ha szárazon s röviden csak a szabályokhoz tartanók magunkat, s minden hosszas dicenteseket elhagynánk. Cselekednénk úgy, mint itt írva van: (A ház szabályaira mutat) „Mindenik ház külön készít választási iratot.” Ezt megtettük. — Határozataikat jegyzőik által közlik a házak egymással.” Tegyük meg ezt is, közöljük; s megfogjuk látni, mit felel az alsóház. Legfelebb még óhajtat lehetne kimondani, hogy a felsőház kívánná, miszerint a két deputatio együtt menjen, s együtt adja elő küldetése célját. (Wesselényi: Hiszen ez volt a javaslat)

Madocsányi Pál: Én is úgy tudom, hogy nem is volt másról szó. Az indítvány megpendített, miként a felsőház forrón óhajja, hogy ő felsége lakását minél előbb hozzánk átteni méltóztatassék. Ezen indítvány határozatba ment s ennek következtében deputatio is választatott. Már most miként áll a dolog? Ezen határozatban először is azt kell kimondani, hogy ez a mi nézetünk s kívánságunk, s hogy e kívánságunk, minél előbb sikert nyerjen, óhajtottuk, hogy az összes törvényhozás által terjesztessék ő felsége elébe. S így a határozatban ki kell mondatni, hogy azon óhajtat közöljük az alsóházzal a végett, hogy a maga köréből hasonlóul küldjön ki egy választmányt, mely a miennkel együtt járjon el hivatásában. A két küldöttség válasszon magának elnököt vagy szónokot; s jelentsük ki, miként kívánjuk, hogy a szónoklat tartalma felől az alsóház intézkedjék, s intézkedését velünk tudassa, hogy ahoz miis hozzá szólhassunk. A határozat nem lehet egyéb. Magam is azt hiszem ugyan, miszerint jobb lett volna bevárnunk, míg az alsóház e részben intézkendett, mert akkor biztosabban járhatunk volna el: de miután a deputatiót megválasztottuk, azt gondolom, e tettek határozatba is kell menni. Csak az már most a kérdés, ha vajjon vagyunk e még annyi számmal jelen, hogy határozatot hozhassunk! Mert ha az áll, a mi mondatik, hogy nem vagyunk 50-en: úgy a választás érvényes ugyan, minthogy még akkor, mikor az történt, meg voltunk a megkívántott számmal; de most miután már elegendő számmal nem vagyunk együtt, határozatot nem hozhatunk, hanem a tárgy további megvitátását holnapra kell halasztanunk. — Egyébiránt kívánnom még megjegyezni, miként a határozatot minden esetre írásba kell tenni, már csak azért is, mert ha szóval adatnék is elő ebbeli határozatunk az alsóház előtt, úgy azt holnap mégis, mikor hitelesíteni, írásba kellene foglalni; és sokkal bájosabb akkor hitelesíteni a határozatot, mikor már foganatba ment, mint mikor még foganatba csak fog vétetni. — De ha nem vagyunk 50-en nincs egyéb hátra, mint hogy eloszljunk.

Előlk.: Ha arról van szó, hogy vajjon vagyunk-e elegen felszólítom a jegyző urat, méltóztatassék a jelenlevőket összeszámítani. Radvanszky (összeszámítván a jelenlevő tagokat, jelenti hogy 45-en vannak csak jelen.)

En is úgy fogom fel a dolgot, hogy a választás érvényes, mert akkor még a kellő számmal együtt voltak, mikor a választáshoz hozzáfogtunk. Egyébiránt hogy ezen tárgy holnap vételessé újra fel, az árvai főispán által előadott okokon kívül még azért is tanácsosabbnak tartom, mert a jegyzőkönyvet, mielőtt átmeny, mindenesetre hitelesíteni kellene; hogy pedig azt higgadtan lehet otthon feltenni, igen természetes, s annál inkább kívánatos, mert c' lépés az első, melylyel az alsóházzal érintkezésbe jövőnk. Holnap tartunk tehát ülést, hitelesítsük ebbeli határozatunkat, s úgy küldjük el az alsóházzal.

Elnök: Miután elegendő számmal nem vagyunk, határozatot nem hozhatunk. S így az ülés eloszlik.

B. Wesselenyi Miklós: Volna még az elnökséghez egy aldatos kéresem mielőtt eloszlanék, s ez — gondolom — mindenkinek óhajta. Hogy t. i. az ülések mikori tartása valami más jobb módon adatnék tudtára a ház tagjainak. Mert csak itt a házban, vagy kevés helyen van kifüggesztve, úgy igen nagy bajba kerül az megtudni. Kivánám, hogy több helyeken, s kivált szegleteken lenne kitűzve.

Radvánszky: Az ülés tartása táblákon mindig 5 helyen függesztetik ki, s különösen az utcák szegletein is. Ez így volt meghatározva, s meg is történt. Ezt kívánám felvilágosításul előadni.

B. Wesselenyi Miklós: Jó lenne azon táblákat nem 5, hanem 15 helyen kifüggeszteni.

Elnök: Tehát hogy a táblák több helyen tételessen ki, a jegyzői hivatal gondoskodni fog. Az ülés 11 1/2 órákor eloszlott.

XIX-dik ülés *) a képviselők házában július 25-kén d. u. 1 órákor.

Elnök: Pázmándy Dénes. Tárgy: jelentése a választás-kérelmével megbízott küldöttség és a napirendre kitűzendő tárgy feletti vita.

Elnök: Az ülés megnyit. Azon választmánynak nevében, melyet a ház tegnap megbízott, hogy a trónbeszédre adott választás nador ő felségének nyújtja be, jelentem a háznak, hogy megbízatásunkban eljárunk; a képviselőháznak a trónbeszédre adott válaszával ő felsége előtt felolvassuk, általadunk neki, s egyszersmind felkérjük, hogy azt, ő felségéhez, szeretett királyunkhoz juttatni méltóztaték. Tehát a válasz ő felsége által fog királyunkhoz felterjeszteni. Egyébként jelentem a háznak, hogy időközben némely kérelmek adtak be hozzám. 1-ső Gyöngyös város közönségének nevében benyújtott egy petíció, melyben a legelő, korcsmáltatás és más urbéri tartozások megszüntetése, illetőleg közössétele iránt folyamodik a házhoz. Ez szinte a kérvényi deputációhoz utasítandó, mely mint bejelenté, elnökül korelnökünket Palóczy Lászlót választotta el. (Éljen!) Illyes folyamodványok tehát neki lesznek kézbesítendők. 2-dik Nagyszombat város közönsége hasonlóan kérvényt nyújtott be az iránt, hogy mint önálló város, jövőre egy szavazattal birjon s maga képezzen egy választó kerületet. 3-dik Győrmege ötvényi választó kerülete, szinte kérvényt adott be, Balogh Kornél utolag megválasztott képviselő választása ellen. A megbízó levél még nem adatott be, azért azt hiszem, hogy e kérvény kiadatik ugyanazigazoló választmánynak, de míg a megbízó levél be nem adatik, nem tárgyalatik. 4-dik szatmári egyik kerület választása ellen hasonlóan petíció nyújtatik be, ez azonban már késő. A háznak határozata szerint ma reggel 9 órákor bizottmányi ülés tartott az iránt, hogy az Insubruckba küldendő választmány a ház által neveztesse ki. Ez megtörténve, azoknak neveit ezenfelől olvasom: Almási Pál Gr. Szapáry. Szálbek. Német. Zeyk. Pap. Botka. Szunyogh. Hertelendi. Ferdinándi. Darvas. Gr. Battyányi István. Haller Lajos. Ivánka Zsigmond. Haller Sándor. Szirmay Ödön. B. Puttheányi Simon. Illés József. Rónay Lajos. Budai. Beniczky Ödön. Uhlmann. Tarnóczy. Kazinczy. Latinovits. Gorove István. Horváth Bódi. Drágos János. Lónyai Gábor. Mán József. Szaplonczai József.

A Magyarországon létező izraeliták közönsége nevében meg van bízva egy választmány Pesten, hogy intézze ügyüket. Ezen választmány is egy petíót nyújtott be az általános emancipatio végett, mely szinte a választmánnyhoz utasítandó.

Szunyogh Rezső: Mindenesetre szükségesnek vélném a felsőházat elnökileg tudósítani, hogy az insbrucki deputációhoz tagokat nevezzen.

Elnök: A tegnapi jegyzőkönyvet fogja felolvasni a jegyző. (A felsőház iránt) Elnökileg fel fogok szólítani, s tudatni fog velők a háznak azon határozata, hogy küldöttséget küld Insubruckba, mely ő felségét Budárai jövetelre, s itt maradásra felkérje.

Fábián Gábor: Az Insubruckba küldendő választmánynak ki lesz szónoka? Midőn egy nemzet nevében szólal fel, jó lenne tudni mit mond. Szeretném tehát elébe írni, hogy mit mondjon, vagy kívánám felszólítani: készítse el beszédét a házzal.

Ludvig, (jegyző): Olvassa a tegnapi jegyzőkönyvet.

Ányos: A jegyzőkönyvben Drágos és Kovács Lajos urak választása párvonalba van téve, mintha mind kettő választásának érvényessége szóba hozott volna. Azonban csak Drágosé volt szóban, Kovács Lajoséra nézve pedig némelyek csak vizsgálatot kívántak. Drágosnak érvényessége szótöbbséggel döntetett el, Kovács Lajosra nézve pedig vizsgálat sem rendelgetett. E szerint kívánék különböztetést tenni a jegyzőkönyvben.

Angyal: A jegyzőkönyvben, hol az Olaszországba küldendő seregről van szó, úgy tétetik, hogy az „esetere” helyett „után” ajánlatott, s miután ezt a többség el nem fogadta, így módosított a szerkezet: „ha hazánkban a rend és béke teljesen helyre álltva, s országunk erkölcsi és anyagi biztonsága lesz”, e pontot így kívánám tétetni: ezen 2-ra nézve két módosítvány adatván be, az egyik „esetere” helyett „után” kívánt, a másik pedig: „hazánkban a rend stb” (Hiszen úgy van a jegyzőkönyvben.)

Jegyző: Ha tetszik felolvasom még egyszer. (Olvas.)

Elnök: Még a jegyzőkönyv az észrevételek szerint kiigazítatik, bátor vagyok jelenlenni a háznak, hogy Hadzsits László urnak tegnap beadott törvényjavaslata, mely szerint Bács, Temes, Torontálmegyéket ostromállapotba kívánta tétetni, az osztályokhoz utasított. Az osztályok közül 3 jelentette, hogy a munkát bevégezte, ha a többi osztályok is készen lesznek, méltóztatassanak bejelenteni. Szinte osztályi tárgyalásra van utasítva a hadügyminiszternek törvényjavaslata a megajánlott katonaság kiemelésére nézve. Méltóztatassanak az osztályok azt is tárgyalni, mert míg e két tárgyalással az osztályok készen nem lesznek, addig e háznak jelenleg egyéb teendője nincs, mint azon indítvány, mely tegnap 32 tag aláírásával beadott a szabályok változtatása iránt. (Hát a tisztviselők fizetése?) Be van írva az indítványok könyvébe, az iránt még törvényjavaslatot kell beadni.

Ludvig, jegyző: olvassa az észrevételek szerint kijavított jegyzőkönyvet. (Jól van!)

Debinszky: A jelen országgyűlés azért hivatott össze, hogy a haza veszélyeinek elhárításáról intézkedjék. Annyszor emlegettük ezt, hogy szinte bele szöktünk, a nélkül azonban, hogy valamely sikeres lépést tettünk volna. Bátor vagyok e tekintetben egy indítvánnyal fellépni. Tudjuk mindnyájan, hogy még a nemzetnek egy része igen kényelmesen várja be a dolgok kifejtését, addig egy másik

rész, különösen a nemzetörök a rend helyreállítására siettek. Tudjuk, hogy ezen nemzetörök legnagyobb része olyanokból áll, kik, midőn házaikat elhagyják, családjaikat szükségnek teszik ki, tudjuk, hogy kik ezen nemzetörök közül ott elvérzenek, azoknak családjai szükség martalékaivá lesznek, mert sok embernek a haza szeretete azzal jár, hogy, midőn a haza szeretete emlékezik, családjáról kell megfeledkeznie. A háztól függ kimondani egy határozat által, hogy a hazáért elvérzett nemzetörök családját gondolkodása alá veszi. (Adja be irásban.)

Elnök: Tessék holnapig irásban beadni. Az osztályok nagyobb része benyújtotta jelentését, hogy Hadzsits ur törvényjavaslata nézve a munkával készen vannak. Az előadó urakat tehát felkérem, méltóztatassanak ma 6 órákor itt megjelenni, hogy a központi bizottmányban lehessen tárgyalni. Most pedig át fogjuk nézni az indítványok könyvét, s kitűzhetjük a holnapi tanácskozás tárgyát. (A szabályok.) A szabály természetesen az első.

Zákó jegyző: olvassa az indítványok jegyzőkönyvét: Törvényjavaslat az alsó- és felsőház közti viszonyok meghatározásáról.

Elnök: Tehát a holnapi tanácskozás első tárgya lesz a szabályok változtatása, ez pedig a 2-ik. (Felkiáltás: ez nem kell.)

Zákó (olvassa): Madarász László törvényjavaslata a felsőház megszüntetése iránt. (Ez sem kell.)

Elnök: A mely sorban az indítványok bejelentetnek, hogy az indítványozó az szerint indítványát megtehesse azt a háznak akadályozni nem lehet; hanem aziránt észrevételeit megteheti a ház s ki mondhatja: elfogadja-e az indítványt vagy sem? de kihallgatni kötelessége.

Irányi: A háznak joga meghatározni a sort, mely szerint a tárgyakat felvenni akarja, mert jöhet annyi indítvány, melyeket ezen rendkívüli országgyűlés alatt tárgyalni nem lehet. Joga van tehát a háznak ez indítványok közül kiválasztani azt, melyiket tárgyalni akarja, s nem gondolnám, hogy az először bejelentett indítványt kellene először tárgyalni.

Elnök: Külömböset kell tenni. Nem azt mondtam tárgyalni, mert tárgyalni, vagy nem tárgyalni a háznak hatalmában áll, de az nem áll hatalmában, hogy az indítványok azon sorban a mint bejelentettek fel ne olvastassanak. Attól ellátni nem szabad, mert különben napokig fognak folyni a felett a tanácskozások, mi legyen napirenden.

Nyári Pál: A sorozat meg van alapítva, és én nem kívánok eltérni attól. A legelső volt a haza megmentése, ezután következ az adre; utánna ki volt jelelve a hűbéri viszonyok megszüntetése. En nem kívánok ezen sorozattól eltérni (Zaborszky Alajos jegyző közbe szól: protocalariter így van.) Miután a hadügyminiszter a törvényjavaslatot bemutatta, és az ki is van nyomva: azt kívánom, hogy holnap üljenek össze az osztályok és ha lehet nyujtsák is be dolgaikat a központi bizottmánynak. Ha ez megtörténik, úgy vagyok értesítve, hogy a pénzügyminiszter is elkészítette a pénzügyi törvényjavaslatokat. Ha ezekkel elkészülnek végük fel a hűbéri viszonyokat; de mindaddig semmi indítványt ne tárgyaljunk.

Irinyi József: Csak az iránt szölok, miszerint az elnök urnak azon kijelentését, hogy a mint az indítványok bejelentettek a szerint kell azokat felvenni, és a háznak nincs joga határozni, egyáltalában nem osztom. Azt hiszem, a háznak a napi rendet meghatározni joga van, s ha neki tetszik, azon sorban fogja azt meghatározni, mint az indítványok bejelentettek (nem azt mondta az elnök: Zaj.)

Elnök: Arra nézve mit Irinyi mondott, legyünk tisztában. Igaz, kimondottuk, hogy a hűbéri viszonyok elrendezése lesz a második tárgy; hanem törvényjavaslat az indítványozó által nem nyújtott be. A ministerium szinte igérte erre vonatkozó törvényjavaslatainak beadását, de még eddig nem nyujtott be. Addig míg a törvényjavaslat elkészül, nem lehet felfüggeszteni a tanácskozásokat, — A második mit mondani méltóztatott, hogy a hadügyminiszter elkészítette a katonakiallítás iránti törvényjavaslatot, tehát ennek tárgyalása végett az osztályok üljenek össze, s a ház ülést ne tartson; ez szinte nem lehet, mert a szabályokban az foglaltatik, hogy a törvényjavaslatokat előbb tárgyalják az osztályok, azután a központi bizottmány, ezután nyomassék ki — s a tanácskozás előtt egy két nappal a ház tagjai között osztassék ki, hogy legyen idejük a megfontolásra. Miután tehát ez a ház szabálya, és ezen szabály azért alkotott, hogy rögtönözni ne lehessen, mert különben ismét a régi kerékvágásba esnénk, ha addig míg az osztályok ezen kerestül esnek, nem akar a ház semmi mást tárgyalni: akkor igen soká fog az idő haladni. Mindennit úgy van, hogy míg az osztályok dolgoznak, ezen időközben az indítványok tárgyalatnak. Sürgetni lehet a ministeriumot, hogy adja be a hűbéri viszonyok megszüntetése iránti törvényjavaslatot, ha pedig az indítványozó nem akar erre várt, adja be indítványát, de a háznak addig is, míg az osztályok dolgoznak: ülései felfüggeszteni nem lehet; ezen idő alatt legcélszerűbb az indítványokat tanácskozás alá venni.

Nyári Pál: Uram! a ház elfogadta, hogy a hűbéri viszonyok megszüntetése következék, mihelyt be lesz fejezve a katonaság pénzügyi. Igazságügyminiszter ur előterjeszté a háznak, hogy ámbár előbb nem volt szándéka törvényjavaslatot előterjeszteni, most azt fogja tenni. En akkor — ki azon indítványt tettem, természetesen társálltam, ha a ministerium részéről történik az indítvány ezen kérdéses tárgyban: indítványomat vissza veszem; és módosítványokkal fogok fellépni azon javaslatok iránt, melyekben meg nem egyezem. Igazságügyminiszter ur azóta dolgozik, és meg a had- és pénzügyek bevégeztetnek, addig elkészül. Ha már most tekintem a hadügyminiszter javaslatát, azt hiszem, hogy az több időt el fog venni. Utána következ a pénzügy, ezzel folytatást dolgoznak az osztályok addig, míg a központi választmány véleményét a hadügyre nézve előterjeszti; viszont még a pénzügyvel vesződik a ház, előterjesztve igazságügyminiszter ur a hűbéri törvény iránti javaslatot, addig az osztályok ezen javaslatot tárgyalhatják. Kivánom, hogy ne térjünk el a szabályoktól, mert ha a szabályok változtatásával bajlódnánk, azon szemrehányást érdemeljük, miszerint összejöttünk megmenteni a házat, s még is ennek eszközeiről még eddig nem tanácskoztunk. Megvallom, hogy ámbár a szabályokban ben foglaltatik, miszerint azokat a ház rendkívüli esetekben 30 tag kívánatára megváltoztathatja; de a parancsoló szükség az első szabály. Ha addig a pénzügyminiszter el nem készülne, azt gondolom, hogy holnap az osztályok összeülnek, és a hadügyre nézve előadandó javaslatot tárgyalhatnak, véleményeiket a holnap délután összeülő központi választmány elébe terjeszthetvén. Ha ez történik nem hiszem, hogy arról vádolhatnánk, miszerint elharmarkodtuk a dolgot. Azt gondolom, hogy midőn a haza szüksége parancsol, ne ragaszkodjunk a szabályokhoz. Külömben hasonlítani fogunk azon francia szakácsokhoz, ki a midőn a macska elvitte a húst, nevetett, s azzal vigasztalta magát, hiszen nem vőhet neki, mert nem tud trancsrozni.

Madarász László: Hogy a hűbéri viszony tárgyalásától távolabb esnék, ismerjük meg, talán mi magunk vagyunk oka, mert mit vegyünk tárgyalás alá, hisz nincs beadvia a test, véleményem szerint annak, ki nem akarja bevárni a ministerium javaslatát, nem lehet mást tenni, mint fellépni saját javaslatával, akkor határoz a ház, azon javaslatot veszi-e elő, vagy sem? Arra kényszeríti a ministeriumot hogy adjon be törvényjavaslatot, a kamarának nincs joga, de nem is tanácsos. Van joga a háznak felhívni, mint kormány tagjait törvényjavaslatok adására, hanem a kormánytagok mindig oly kiterő kapuval,

birnak, hogy még nem kész a törvényjavaslat, s így az időt csak elvesztjük, ha pedig a ház egyes tagja kívánja elvégeztetni, annak nincs más módja, mint adja be formulázott törvényjavaslatát. Ezen szó, „én indítványt akarok tenni” testtel nem bír. Azért óhajtanám, hogy az indítványozó, egyszersmind törvényjavaslatot is adjon be, különben labirintba megyünk. P. o. a hűbéri viszonyokban elmondja beszédét az indítványozó, s beadja az arról szóló törvényjavaslatot, meg van a test, s határozhat felette a ház, felvegye-e vagy sem? Szerintem így sokkal célszerűbb, mert ha az indítványozók kétszer, háromszor is szónoklanak a nélkül, hogy törvényjavaslatot adnának be, elvesz az idő és soha semmit fel nem vehetünk. Az indítványozási jegyzőkönyvben látok, a mint önkök is tudják, törvényjavaslatokat beadvia, nem osztom az elnök urnak azon nézetét, hogy a ház meg volna kötve azon jegyzőkönyvben levő indítványokat azon sorban tárgyalni, a minő sorban beírva vannak. (Elnök: Nem azt mondtam!) Legalább én úgy hallottam, hogy először az indítványok jegyzőkönyvét felolvasni, mert különben nem tud a ház az indítványok közül választani, s azt hiszem, a háznak jogában áll valamely indítványnak előtérbe adni. Tehát az a kérdés most: melyiket vegyük fel. Az első törvényjavaslat a felsőház átalakításáról szól, melyet a ház hallgatásával kívánt melőzni s ez által azt mondta, hogy tovább menjünk. Következett a második törvényjavaslat a felsőház megszüntetéséről: ezt is melőzte a ház, mert a háznak teljesen jogában áll azt mondani, hogy ezt most nem kívánja tárgyalás alá venni, hanem más sürgetősebbet. Ezután jön az én rövid indítványom, a mely szinte már be van írva, s kérem önököt, legyenek oly szívesekkel, ezen törvényjavaslatot minél előbb tárgyalás alá kitűzni, mely a kormány hivatalnokainak, kik egyszersmind népképviselőül vannak elválasztva, fizetését érdekli. Kérem önököt, miután indítványom nem bonyolodott, sőt mindenki előtt tisztá, ha nem akarják, hogy a törvények rögtönözve menjenek, nem ebben a perczben, hanem p. o. a holnapi napra kitűzve vegyék fel. En azt, hogy a szabályok megváltoztatása elsőbbséggel birjon, az alapszabályokból nem olvastam ki, az csak akkor történhetnék meg, midőn azt önök többsége elsőbbséggel bírók látandja. Ismétlem kéresemet, tűzzék ki önök holnapra a kormány azon tagjainak, kik egyszersmind népképviselő, fizetését érdeklő indítványom.

Beczeredy István: Legjobban fogjuk dolgainkat siettetni, ha a szabályokat megtartjuk; fogják látni önök, hogy a szabályok megszüntetése a dolgokat végeredményben hátráltatni fogja, különben azon két három nap, a melynél későbbre jönne szentesítés alá a törvény, nem fogná a katonák valóságos kiállítását három négy nappal későbbre taszítani, az pedig, hogy ha a törvény jobban megválik s célszerűen hozatik, sokkal nagyobb nyereség. En, míg a szabályok megváltoztatva nincsenek, nem olyl rendkívülinek tartom, hogy azt lehetne mondani Hannibal ante portas; a szabályokat megtartani a legjobb s legcélszerűbb, hogy a dolgokat hamar és jól végezzük. Az osztályok működésére nézve azon eszmém lenne, hogy az egész napot elfoglalni nem fog, s a mellett ülést lehet tartani, mert ha ülést tartani nem lehetne, nem felelne meg a célnak az osztályi tárgyalás. Azt hiszem ülést a háznak lehet tartani, de az osztályok is működhetnek. Ez volt a cél, a miért az osztályokra való felosztás elrendeltetett, s ha már kell lenni osztályoknak, van óra ülés előtt, van ülés után, ha ülés nem tartatik, akkor az osztályokra való felosztás czellellessen. En az osztályokat nem pártoltam, de miután a többség pártolta, szükséges a dolgok folyamát úgy vezetni, hogy az a célnak megfelelően. Összevéve mindent, az volna véleményem, hogy a mint az elnök előadta, az indítványok tárgyalatassanak a ház által, s befejeztetvén a tárgyalás, az osztályok működjenek: így egyeztetni fogjuk mind a kettőt s látni fogja a haza, hogy mi az egész napot a cél elérésére fordítjuk. En a szabályok megtartását, ha dolgainkat összezávarni nem akarjuk, multhatatlanul szükségesnek gondolom.

Boczkó: Bátor vagyok én is egy indítvánnyal fellépni. (Elnök: Külön indítványt akar tenni?) A tárgyprioritásra nézve szükségesnek látnám, hogy választmány neveztesse ki.

Elnök: A napi rendnek kitűzésére nézve végzést kell hozni. A szabályokra nézve azon határozott véleményben vagyok, hogy mind addig, míg az 32 tag által beadott indítvány következtében a ház a szabályokat nem módosította, nem áll hatalmában azt mondani, hogy valamely esetre, úgy mint Nyári Pál akarja, kivételét tegyen. Ez nem lenne egyebet, mint kimondani, hogy nincsenek szabályaink. Ezt én veszélyes dolognak tartom, s mint elnök soha nem fogok hozzá járulni. — A másik tárgyat illetőleg a körül forog a vita, mik legyenek a napirenden. Figyelmeztetem a házat, miszerint részemről úgy tudom, hogy minél tovább fog egy ház együtt ülni, annál inkább összehozgorni a többség, valamint a kisebbség is. Ha a kisebbségnek, vagy valamely tagjának nincs hatalmában, hogy ide a szöszekre mint azelőtt feljőjön és isten tudja micsoda indítványt hozzon elő, ha mondom ezt a kisebbségnek tenni nem szabad, hanem tartozik elő bejelenteni az indítványt — s még a ház a kisebbségnek valamely tagjától elveszi azt is, hogy indítványa, ámbár bejelentetett, ne vételessék fel, úgy a többség azt is megfogja határozhatni, hogy a kisebbség tagjai által benyújtott valamely tárgyat discussio alá venni se lehessen, sőt az iránt indítványt se lehessen tenni. (Igaz.) Az ilyen elveket nem osztom és azt gondolom, hogy a világon nincs olyan ház, a hol ez divatoznék; mert a többségnek van joga elvetni az indítványt, de hogy valaki ne tehesen indítványt, ezt megtiltani nem lehet; különben a kisebbség tagjai elfogónak esni a vélemény szabadságától, mely egyedül élető ereje a képviselői háznak. Méltóztatassék tehát ez iránt határozni. — Madarász Lászlónak akarok még felelni. Azt hiszem a ki legelőször bejelentette az indítványt, a mint az beiratott, ki kell tüzni napirendre, de nem tárgyalás végett, mert a tárgyalást csak a háznak többsége kivanhatja. Azonban azon jogának is meg kell lenni a háznak, hogy sürgető körülmények között valamelyik indítványt kiemelhesse. De ha most Madarász ur előáll, s azt mondja, hogy az ő indítványa az első, a másik ismét azt mondja, hogy az ővé az első, meg így vitáznak, az egész indítványon keresztül mehetünk. Sokas az, hogy a mint az indítványok a könyvebe beiratnak, a szerint nyomassanak ki, hogy mindenki lássa a napi rendet, és azután ha tetszik a háznak tárgyalja, — de a többség kezébe olyan erőt és hatalmat soha ne adjon a ház, mi által a kisebbséget vagy a háznak egyik tagját megszoríthatná. En ezt veszélyesnek tartom. — A szabályokra nézve azon nézetben vagyok, hogy azokhoz mindig indítványt. Természetes, hogy azon indítványnak, mely a szabályok megváltoztatását követeli, elsőnek kell lenni, különben száz más indítvány lehet előtte, s ha ezeket előbb mind kellene tárgyalni, a szabályok változtatására akkor kerülne a sor, mikor már az ülések vége van, s így a szabályok változtatása elmaradhatna (felszólalás a baloldalon: Ez nem áll.) En azt látom, hogy úgy áll a dolog, s azt gondolom tűzzük ki holnap első helyre a szabályok változtatását, s a második helyen tegye meg Hunfalvi ur a felsőháznak az alsóházzal viszonyaira nézve indítványát, utána Madarász ur s így tovább. De most ne vitatkozzunk, mert addig keresztül mehetünk az indítványokon.

Perczel Móricz: A hadügyet nem vissziuk osztályba?

Elnök: A bizottmány holnap 8 órákor, vagy talán még délután jöjjen össze és tartsa meg a hadügyben a tanácskozást. A munkának folytatást kell menni s azért azt hiszem, hogy a bizottmány ma délután 6 órákor, az osztályok pedig holnap reggel 8 órákor jöjjenek össze. Az holnapi ülés 11 órákor nyílik meg.

Az ülés 2 és 1/2 órákor eloszlott.

*) Mult számmunkban a képviselőház jul. 24-én tartott ülése XVIII helyett, hibésen XVII-iknek volt jelölve.

Belföld.

Pest, július 20-kán. (városi közgyűlés.) Jegyzőkönyv hitelesítése után két jelen volt, s még fel nem esketett képviselő, Pólya József és Laczkovics Mihály... Most kezdődtek a viták, s hosszabbak voltak azok és élesek — a mint jóslók. — Asztalos sokáig beszélt; látszott hogy ellene van a választmány munkálatainak, de beszéde végén nem mondta meg mit akar; Borsodi azonban erősen kijelenté, hogy a választmány munkálata részrehajlással van kidolgozva; szó tétetik benne előbbi gyakorlatról, megköszöni szépen ha az előbbi (kormány) gyakorlatot akarják behozni. A javaslatot el nem fogadja. Többen szólottak a tárgyhoz, de inkább a választmány munkálatait illetőleg, mint a dolgok érdemében. Színezete a vitaközösnek leginkább a helyhatósági öngigazgatás megsértése fölötti félelmet tüntette elő, pedig a szóban forgó orsz. rendőri biztosság szükségét elvitázni lehetlen. Végre Láng kap. beszéde után szavazást sürgettek. Előadá kapitány ur, miszerint, ő első ülésben mindjárt aggodalmát fejezte ki ezen rendőrségi osztály alakulása fölött de látván, hogy ezáltal a ministeriumnak esse ágában sem volt a hatóság jogát nyírni, nincs ellene. Eddig befogtak, ugyan, valakit, nem tudták ki? miért? most tudjuk az elfogatás okával együtt; mivel csorbították hát jogaink? nem csak hogy jogainkban nem sértettünk, sőt a ministerium nekünk olyt tért engedett, mi őt illette; ez lojalitást mutat, ha el nem fogadjuk, az engedett jogot tért visszadobjuk, s a minist. rólunk nélkülünk épen ugy fog intézkedni mint az előbbi kormány. — Szóltak még a tárgyhöz Károlyi I., Kaill, Szilágyi polgártársunk igen gyakran és Molnár József. Szerinte zavarják a helyhatósági rendőrséget az országossal; az elsőből nem engedünk semmit, nem is támádt meg senki, de a másodikat megtagadni nem lehet, mert mi lesz ebből? nem lesz ki politikai büntést elfogathasson, avagy a ministerium minden egyes esetben keresse meg a batorságot? a kapitány körén túl vág, a tanácsnak szinte nincs hozzá joga, várjuk tehát míg közgyűlés lesz? ez azért tesz mint dobbal fogni verébet 'stb. Eredmény: szavazás következtében a választmány javaslata elfogadott, s egy másnak kidolgozására új választmány nevezetett, melynek tagjai mint kivethetők: Borsodi, Polgár, Szilágyi, Lombai és Asztalos. — Utolsó tárgy volt Keczkés Ede ügyvéd f. hó 17-én történt befogatása, azon kérdéssel valljon, miután a rögtön ítélő bíróság a befogott ügyét körén kivülnök ítélte, s átadta a hatóságnak, felolvassad-önvallomása 's a tanuk ellenvallomásai folytán tovább is fogva tartassék-e vagy sem? A tanuk vallomása a befogottól merőben különbözött; ezek szerint Keczkés lázító beszédet tartott a kormány és képviselő ház ellen, azon rágálommal illette a ministeriumot, hogy az önkintéseket jégre vezeti, 8 krajczárért küldi őket le mérszárólatni, orosz nadrába 's illyr áttábla ölközteti, míg maga 's a főurak honn maradnak kényelmes pamlagokon; osztályokat uszított egymás ellen, 's a polgárokat szörnyen dehonostálta 'stb. Határozottat miszerint a tárgy az igazsággyűhöz terjesztessék fel, s tudassék meg a hatóság, vagy a kir. tábla által fogassék-e mint hazaáruló pörbe? (Közgyűlés júl. 22-én.)

talolly módosítással elfogadhatónak véleményezé, hogy az rendkívüli eseményekben se mellözze a hatóságot, és hogy nemzetőrséget 'stb. saját rendőri kezési kénye szerint bejelentés nélkül ne alkalmazhasson. — Most kezdődtek a viták, s hosszabbak voltak azok és élesek — a mint jóslók. — Asztalos sokáig beszélt; látszott hogy ellene van a választmány munkálatainak, de beszéde végén nem mondta meg mit akar; Borsodi azonban erősen kijelenté, hogy a választmány munkálata részrehajlással van kidolgozva; szó tétetik benne előbbi gyakorlatról, megköszöni szépen ha az előbbi (kormány) gyakorlatot akarják behozni. A javaslatot el nem fogadja. Többen szólottak a tárgyhoz, de inkább a választmány munkálatait illetőleg, mint a dolgok érdemében. Színezete a vitaközösnek leginkább a helyhatósági öngigazgatás megsértése fölötti félelmet tüntette elő, pedig a szóban forgó orsz. rendőri biztosság szükségét elvitázni lehetlen. Végre Láng kap. beszéde után szavazást sürgettek. Előadá kapitány ur, miszerint, ő első ülésben mindjárt aggodalmát fejezte ki ezen rendőrségi osztály alakulása fölött de látván, hogy ezáltal a ministeriumnak esse ágában sem volt a hatóság jogát nyírni, nincs ellene. Eddig befogtak, ugyan, valakit, nem tudták ki? miért? most tudjuk az elfogatás okával együtt; mivel csorbították hát jogaink? nem csak hogy jogainkban nem sértettünk, sőt a ministerium nekünk olyt tért engedett, mi őt illette; ez lojalitást mutat, ha el nem fogadjuk, az engedett jogot tért visszadobjuk, s a minist. rólunk nélkülünk épen ugy fog intézkedni mint az előbbi kormány. — Szóltak még a tárgyhöz Károlyi I., Kaill, Szilágyi polgártársunk igen gyakran és Molnár József. Szerinte zavarják a helyhatósági rendőrséget az országossal; az elsőből nem engedünk semmit, nem is támádt meg senki, de a másodikat megtagadni nem lehet, mert mi lesz ebből? nem lesz ki politikai büntést elfogathasson, avagy a ministerium minden egyes esetben keresse meg a batorságot? a kapitány körén túl vág, a tanácsnak szinte nincs hozzá joga, várjuk tehát míg közgyűlés lesz? ez azért tesz mint dobbal fogni verébet 'stb. Eredmény: szavazás következtében a választmány javaslata elfogadott, s egy másnak kidolgozására új választmány nevezetett, melynek tagjai mint kivethetők: Borsodi, Polgár, Szilágyi, Lombai és Asztalos. — Utolsó tárgy volt Keczkés Ede ügyvéd f. hó 17-én történt befogatása, azon kérdéssel valljon, miután a rögtön ítélő bíróság a befogott ügyét körén kivülnök ítélte, s átadta a hatóságnak, felolvassad-önvallomása 's a tanuk ellenvallomásai folytán tovább is fogva tartassék-e vagy sem? A tanuk vallomása a befogottól merőben különbözött; ezek szerint Keczkés lázító beszédet tartott a kormány és képviselő ház ellen, azon rágálommal illette a ministeriumot, hogy az önkintéseket jégre vezeti, 8 krajczárért küldi őket le mérszárólatni, orosz nadrába 's illyr áttábla ölközteti, míg maga 's a főurak honn maradnak kényelmes pamlagokon; osztályokat uszított egymás ellen, 's a polgárokat szörnyen dehonostálta 'stb. Határozottat miszerint a tárgy az igazsággyűhöz terjesztessék fel, s tudassék meg a hatóság, vagy a kir. tábla által fogassék-e mint hazaáruló pörbe? (Közgyűlés júl. 22-én.)

E' rendkívüli közgyűlést, a város beladminisztrációját tárgyzó választmányi munkálat előadása hivatá egybe, ennek felolvasása előtt azonban, némely rendelet került szőnyegre, nevezetesen, felolvasott a földmivélés, műipar és keresk. minister leirata, melyben a hatóság a hazai gyártmányok bár akképi pórtólására is szólítottat fel, hogy a városbázi szükségére, csupán belföldi kelmék fordítottassanak; mire az elnök kijelentése szerint nem lehetett egyebet tenni, mint lelkesedéssel elfogadni a rendeletet. S ugy lán. Szinte a nevezett ministeriumtól olvastak fel a lópor árulását tárgyzó másik rendelet, miszerint a kezelők által csak gyanútan egyéneknek lehessen lóport eladni. A kellő intézkedések megtételek. — A pénzügytől megkeresés érkezett aziránt, hogy külföldi sorsjátékok Pesten levő betételi hivatalai azonnal bezárassanak. Foganosítottai fog. Klauzál Gábor minister szükséges előrendeleteket között a hatósággal a beüthető cholera dízhöngvéseinek felezésére, melyek tudomás s közzététel végett a lelkeseknek, kapitányi hivatalnak és főuraknak kiadati rendeltettek. — Ezután kezdtek a belkezelet tárgyzó munkálatot felolvasni, melyre ha az egész kinyomva lesz, visszaterendünk, nem lehetvén illy nagyobb terjedelmű kérdéseket, tudósító rövidségek 's hirtelenségek keresztül hajtani, — ugyan azért az e' fölötti vitaközött is meddősege miatt vagy egészen mellőzni, vagy a tárgy tüzetes tárgyalása alkalmával adni, tartom célirányosbnak. —

Barcs, júl. 16-kán. A köztünk és közelünkben levő, úgy a' slaviniai részen nyilatkozó, életéről kevés szóval lehet megtenni a tudósítást. A Dráva mentében magyar részen a helységek több ezből álló nemzetiséggel vannak ellátva; a' slaviniai részen pedig semmi mozgalom nem mutatkozik, teljes békeben van minden, sőt a' slavinok rokonszenvüket nyilatkoztatják a magyarokhoz. Egyedül Verőrczén van némi illyr szellemű kis uri csapat. A gacsicsai helységi bírácz papról azon hir terjed, hogy Zágrábból hozott volna magával holmi nyomtatott lázító iratokat, melyekben a lakosoknak mindenféle (a magyarok által már rége megadott, de itt új adományzatnak kürtölt) szabadság ígértetik. Illy nyomatvány nem jutott még kezbe; de a lakosok nem sokat hajtának rá. — Mi a közlekedést illeti, ez rendén van, a batorságos, senkit meg nem állnak, kiki utazhat a merre akar, Verőrczemegyetől hir szerint minden helységbe azon parancs ér-

kezelt, hogy az exbán részére senki se merjen nyilatkozni. A követ-választásra itt Verőrczében a lakosok összeirata már megtörtént; ámbár a választás még nem ment véghez. Szeged, július 17. Ma érkezett hozzánk a csongrádmezei őrsereg. — Számra 1300 körül. megható jelenet volt a tiszta magyar ajkú harcosokat részint puska, s kasza helyett lánza alakú védesz-közökkel felfegyverkezve látni. Örömmel szolgált az arczukon kifejezett lelkesedés, mely félreismeretlen tükrözé az elszántságot: megvédve a hont, megvédni szabadságunkat; míg más részt fájdalommal telik el a lélek, hogy a nép nem ellen fegyvert ragadni kénytelen, midőn ifu szabadságunk szilárdítására minden elröppent perc. kizámthatlan veszteség. Legyen irlalmas az isten a lánzák lelkeinek; mert a haza mellett felkelt magyar keblét csak jogos boszú lakja. — Városunkban az őrsereg csak addig álapodott meg, míg a testvéri kezek által készített ebédjét elköltötte, és miután magát rendezte volna, Kirsner őrnagy vezérlete alatt gözössel Becsére indult.

Németország.

Frankfurt. Julius 16 káról szóló parancs által a birodalmi hadügyministerium az orsz. hadügyministeriumoknak kijelentette, miszerint a főherczeg birod. kormányzó az összes német fekvéses hatalom főkormányzását átvette. A hadügyministeriumoknak vasárnap augusztus 6-kán 1848. minden német szövetségi katonaságot díszben ki kellett őrhelyeken állítani, nekik a főkormányzás átvetelét, az „a német néphöz" intézett felszólalás felolvasása mellett, tudul adni; a hódolás kifejezésül a birod. kormányzóknak háromszoros éljent kiáltani, s ezt, hol a körülmények engedik, háromszoros ágyudörgéssel kísértetni. E naptól fogva aztán ott, hol eddig még nem történt, a német színek kitűzendők, a fővegeken rózsákban, a zászlokon szalagokban.

A Frankf. O. P. Z. hivatalos rovata szerint a külügyek ministere, értesíté a külálladalmaknak a német szövetségnél levő meghatalmzottait, hogy a birod. kormányzó főb. Németországban az ideiglenes közp. hatalom gyakorlását átvette, és hogy ő miniszerré kinevezetett, mi által a diplomatikai közlekedés ezen álladalmakkal megszabadás nélkül fentartatik. — A Németországgal barátságos lábon álló kormányok ünnepélyes üdvözlése, a választott birod. kormányzó által elhalasztatik.

Poroszország Berlin, júl. 20. A két kamararendszer 12 szótöbbséggel 8 ellenében elfogadott.

Posen. A különböző lapokban, innen júl. 14-éig megjelent levelek mondják, hogy a lengyelek négy hét alatt ismét felfognának zendülni. Egyhangulag beszélnék a levelek arról, hogy minden jelek oda mutatnak, miként a lengyelek új batorságot, új eszközöket nyertek forradalmi mozgalmakra. Feltűnő izgalom uralkodik a lengyel népesség között, mindenütt ügyviselők mutatkoztak 'stb. Ehhez járul, hogy Brünnec tábornok iránt még inkább nevedekett az idegenség az által, mivel új politikai egyletek alakítását megtiltotta.

Franciaország.

Páris, júl. 17-kén. A mai ülésben Lherbette felszólítást intézett Bastide-hez a külügyek miniszteréhez azon események iránt, miknek a dunai tartományok színhelyül szolgálnak. Bastide a nélkül, hogy tények és egyezkedések iránti felvilágosításba bocsátkozott volna, minthogy ezt még időelőltinek tartá, azt válaszolá, miszerint a francia kormány e tárgyban Franciaország érdekét 's a demokratiai elveket veendi politikája alapjául. Ezen biztositást a ház tetszéssel fogadta.

Olaszország.

Nápoly. A Calabriából, Livornon át érkezett hírek nem igen kedvezőn hangzanak. A királyi csapatok néhány szerencsés lépést tettek. Nápolyban nagy rémület uralkodik. Angha — hir szerint — kényszerítette a királyt Sicilia függetlenségének elismerésére. Calabriában 1000 siciliai evezett ki.

Róma, júl. 11. Pápa 5 szentsége júl. 10-kén, a követi kamará feliratára tett, színtolly erőly mint jószándékú, feltételében nyílt ellentétben a miniszterek és követek által eddig képviselt nézettel, az Ausztria elleni háboruban minden erejéből részt venni tiltakozott. Erre nézve az a meggyőződés, hogy általa a miniszterek kényszerítve látják magukat, hivatalukról lemondásra.

Folyó hó 7-kén tartá a francia követ ünnepélyes bemenetét a Quirinalba 's megbízó levelének átnyújtása végett a pápa elogadó teremébe távozott, hol az őt nagy kitüntetéssel, mondhatni valódi szíveséggel fogadta. Ebből következtethetni azon érzésre, melyet a követ a köztársaság részéről, a pápa irányában nyilatkoztatott. — F. hó 10-én reggel minden itt levő francziák meghívattak a Párisban áldozatul esettek tiszteletére tartandó gyászmisére. A pápa maga fog egy misét tartani Sz. Ignác templomában a párisi érsekt.

Svéd- és Norvégország.

Legújabb hírek szerint, az epemirigy már Finnlandban is kiütött.

Oroszország.

Pétervár, júl. 7. Az orosz kormánytól a zsidók megint némely újabb engedményeket nyertek az ipar és mesterségek üzésére nézve. Egy e napokban kiadott ukáz szabadságot ad a Kaukázontúli vidéken megtelepült zsidóknak, hogy az ottani árverésekben, hasonlóul a benszülőttekhez, résztvehessenek.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Köröztetések.

- 5354. Csongrádmege Horgos helységében elfogott bitang lónak leírása köröztetik: — Egy sárga paripa ló, balczombján Q bélyeggel. (2-3.)
5557. Szatmármege jelentése szerint, kebelében működött ügyvéd Koroknai György meghalozván, — az elmozdítás végeti nála letett irományok, az illett rokonok kérelme következtében, a mege levél-tárába tetettek le; — minek következtében mind azon egyének, kik elhúnyt Koroknai György ügyvéd kezeihez valamely okiratot letettek, s őt önnyeik folytatására megbízta, — felszólítanak, hogy illett irományokat Szatmármege levéltárából vegyék ki, s ügyeik iránt intézkedjenek. B. 5400. 1866.
Kővárvidéke fogházából megszökött Krisán Juon rabnak személyes leírása, azonnali elfogatása végeti, köröztetik. A nevezett egyén Középszolnokmegeében keheleztett Tóhá helységbeni szarmazás, mintegy 20 éves, középtermetű, zömök, vállas, kerek ábrázatú, barnás hajú, sötét szemű, egyenes orrú, még bajszatlan, ruházata: guba, ing, lábravaló és bocskor. Csak oláhu beszél.
Megsemmistetés. Szlovacek Jánosnak Pestvárosa tanácsa által előterjesztett abbéli kérelme folytán, miszerint részére Veisz Károly József és neje Schwarzca Con-

- stantia által 10,000 p'tról 1838-ik évi hó telő hó 18-án kiadott és 1848-ki bőjtvény hó 29-én betáblázott, de időközben még kifizetés előtt elveszett kötelezvény országszerte körtözessék folyó évi kasszonyhó 1-től számitandó egy évi 's egy napi határidő, oly cseblőt tüzetik ki: hogy a kérdéses kötelezvényhez igényt tartók követelesek addig az emli ett város tanácsa előtt jelenítsék be, különben a kötelezvény ki fog táblázatni 's megsemmisíteni. Kelt Budán, július 24-én 1848.
Bérleti Hirdetmény. A vallás és közoktatási ministerium rendelvénye szerint Barsvármegyeében keheleztett közalapítványi mária-családi jószág, mely áll: mária-családi pusztá, s Nagy-Lót és B-leleg helységek, úgy szinte Nyitravármegyeében helyezett szent-jános-elefánti jószág, melynek alkatrészeit: szent-jános-elefánti pusztá, felső és alsó elefánti birtokrészek, s Podluzsanyi pusztá, — folyó évi november 1-ső naptól kezdve új haszonbérbe levén bocsátandók, e' haszonbérlet föltételei az alapítványi javak kényei kerületi föltisztjénél Zúio-Varályán meg tudhatók. Míról a bérleti kivánók azzal értesítettek: hogy a haszonbérlet öszveg iránt iraselti ajánlataikat lepecsételve, s ezen külriratot ellátva: „mária-családi jószágra, vagy: szent-jános-elefánti jószágra bérleti ajánlat", folyó évi augusztus 21-dik napjáig, az alapítványi javak Pest kerületi föltisztjéhez czimzendő levélben bérmentesen küldjék be.
A vallás és közoktatási ministeriumnak 2640. szám alatt kelt rendelvénye következtében, alább nevezett közalapítványi jószágok folyó évi november 1-ső naptól kezdve, három évi időszakra, a megállapított szerződési föltételek, s bántáptérs fejeiben a kikáltási ár tized részének elegendő letétele mellett, az ősi vetésének kivül minden más gazdasági készület nélkül, Sellyén a' hasznári lakban folyó évi september 2-án délelőtt tartan-

- dó árverés utján, ujonan haszonbérbe fognak adni. Mely jószágok a következők:
1. Nyitravármegyeében keheleztett getfalusi pusztá, Mankócz helységgel, és Kolonhelységi birtokrész. Jövedelmi-ágak: 293% hold szántóföld, 120 hold rét, mintegy 10 hold legelő, 2 pozsonyi mérés kert, kilenczed és tized alatt levő 21% kapás szőlő, 220% holdból álló getfalusi, s 24% hold dolináj nevezetű mankóci erdő, melyek egy része azonban kirtva van. Haszonvételek: Getfalun és Kolonon egy-egy vízi malom, Mankócon pedig koresmáltási 's mészárszéki jog, és egy udvar-teleki ház. — Ezek kikáltási ára: 1200 pengő forint.
2. Zobori jószág áll: kotosotri épületből 's hozzátartozó birtokból, szinte Nyitravármegyeében. Jövedelmi ágak: ezen épülettől, benne levő vendéglőadótól, és egy részben szőlővel beültetett kertől jaro bér, 6 kasszárét, Barasd helység határában, 242% hold erdő, melyből egy évi vágásra esk mintegy 5% hold. — Kikáltási ár: 400 pengő forint.
3. Nyitra vizén álló 8. kerekű és kétféle épülettel ellátott malom. — Kikáltási ár: 500 pengő forint.
A bérleti szándékozók ezen javak 's jövedelmi ágak minőségéről a hely színein is maguknak bővebb tudomást szerzhethetnek, s ez iránt később teendő kérésükre tekintetbe nem vétetnek. Budapest, júl. 23-ikán 1848.
Csőd sebesíti állomásra. Esztergommegei közönsége részéről közhírre tetetik, hogy a megei középponti sebesíti hivatal, mely évenként 150 pengő forinttal díjazatik — megürülvén, beöltésére csőd hirdettetik, akép, hogy e hivatali ügyneki ohajók, elméleti kiképzettségük, sebesíti gyakorlatok és erkölcsegi-ségükről szóló hiteles bizouyítványokkal ellátott folyamodásukat legcélebb folyó évi aug. hó 21-ig e' mege közönségéhez beadni éle ne mulasszák. Kelt Esztergomban, júl. 21. 1848. Nodoczky Károly, m. k. aljogyzó.